

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของโครงการ

สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) มีภารกิจสำคัญในการสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา งานโครงการหลวงและขยายผลการดำเนินงานของโครงการหลวงไปยังพื้นที่สูงส่วนใหญ่ของประเทศ โดย สำนักวิจัยได้ดำเนินงานวิจัยบนพื้นที่สูงอย่างต่อเนื่อง มาตั้งแต่ พ.ศ. 2550 จนถึงปัจจุบัน ก่อให้เกิดผลิตภัณฑ์ องค์ความรู้ และนวัตกรรมที่เกิดจากงานวิจัยซึ่งถือเป็นทรัพย์สินทางปัญญาของสถาบัน

งานทรัพย์สินทางปัญญา คือผลงานสร้างสรรค์ของมนุษย์ เป็นทรัพย์สินอีกชนิดหนึ่ง โดยกฎหมายให้ความคุ้มครองว่าเป็นสิทธิความเป็นเจ้าของแก่ผู้สร้างสรรค์ในการนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ ซึ่งบทบาทของทรัพย์สินทางปัญญามีความสำคัญอย่างมากในปัจจุบัน เนื่องจากเป็นองค์ความรู้ที่สามารถพัฒนาต่อยอดให้เกิดประโยชน์ได้หลายด้าน อีกทั้งยังสามารถสร้างมูลค่าให้กับเจ้าของทั้งในรูปแบบการถ่ายทอดองค์ความรู้ หรือการลงทุนในเชิงพาณิชย์ ทั้งการผลิตและจำหน่ายด้วยตนเอง การขายสิทธิให้กับผู้ประกอบการหรือการร่วมทุน ซึ่งไม่ว่าจะเลือกการใช้สิทธิในเชิงพาณิชย์รูปแบบไหน ย่อมต้องประเมินความเป็นไปได้ในการลงทุน ทั้งในด้านการตลาด ทางเทคนิค การจัดการ และการเงิน เพื่อประเมินความคุ้มค่าของผลิตภัณฑ์จากงานวิจัยนั้นๆ ในเชิงเศรษฐกิจ เพื่อกำหนดแนวทางการใช้ประโยชน์ และนำไปพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์จากผลงานวิจัยต่อไป

สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) มีผลิตภัณฑ์ซึ่งถือเป็นทรัพย์สินทางปัญญาที่เกิดจากการวิจัย ตลอดจนองค์ความรู้ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ ประกอบด้วยสิทธิบัตร 9 รายการ และอนุสิทธิบัตร 10 รายการ (อยู่ในระหว่างขั้นตอนการยื่นจดทรัพย์สินทางปัญญา) ซึ่งสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดและใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ได้ ทั้งนี้ จึงมีความจำเป็นต้องศึกษาและวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการลงทุนของผลิตภัณฑ์จากผลงานวิจัย เพื่อกำหนดแนวทางในการใช้ประโยชน์ และการพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility study) ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ซึ่งเป็นทรัพย์สินทางปัญญาจากงานวิจัยไปสู่เชิงพาณิชย์
- 2) เพื่อกำหนดแนวทางการใช้ประโยชน์จากผลิตภัณฑ์ที่ทำการศึกษา

1.3 ขอบเขตการดำเนินงาน

- 1) คัดเลือกผลิตภัณฑ์ เพื่อนำมาศึกษาความเป็นไปได้จากผลงานวิจัยของสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) จำนวน 6 ผลิตภัณฑ์ จากทั้งหมด 10-15 ผลิตภัณฑ์ โดยคำนึงถึงความพร้อมของกระบวนการผลิต วัตถุดิบรองรับการผลิต ช่องทางการตลาดที่เหมาะสม ผลิตภัณฑ์มีความโดดเด่นและมีศักยภาพเชิงพาณิชย์และอื่น ๆ ตามที่ผู้ให้ทุนประสงค์เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือก

- 2) ศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากงานวิจัยของสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) จำนวนอย่างน้อย 6 ผลิตภัณฑ์ ไปสู่เชิงพาณิชย์
- ศึกษาความเป็นไปได้ด้านการตลาด เช่น ขนาดของตลาด แนวโน้มตลาด สภาพการแข่งขันในตลาด ศักยภาพการตลาด SWOT รวมทั้งการกำหนดกลยุทธ์การตลาดเพื่อสร้างข้อได้เปรียบ
 - ศึกษาความเป็นไปได้ด้านเทคนิค เช่น การจัดการด้านต้นทุน ปริมาณการผลิต
 - ศึกษาความเป็นไปได้ด้านการจัดการ เช่น การจัดการวัตถุดิบ การจัดการข้อกำหนดต่าง ๆ
 - ศึกษาความเป็นไปได้ด้านการเงิน เช่น ระยะเวลาการคืนทุน การประเมินมูลค่าปัจจุบันสุทธิ อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ ความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยง
 - ศึกษาความเป็นไปได้ด้านอื่นๆ ที่เหมาะสมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เช่น ด้านสังคม สิ่งแวดล้อม เป็นต้น
- 3) ศึกษาแนวทางการใช้ประโยชน์จากผลิตภัณฑ์ที่ทำการศึกษา

